MIELIPIDE

Pintapuhe ja fraasit ovat korvanneet syvähenkisen yhteiskunnallisen keskustelun. **PROFESSORI HANNU KATAJAMÄKI, VAASAN YLIOPISTO**

LUKIJALTA

Vapaaehtoisia palokuntia ei saa ajaa alas

Artikkelissa ”Halutaanko vapaaehtoistoiminta lopettaa” (MT 29.12.) Ritva Pihlaja kirjoitti hyvin vapaaehtoisten palokuntien toiminnasta maaseudulla.

Ensihoidon järjestämisvastuun siirtyminen sairaanhoitopiireille on vaikuttanut ensivastepalveluiden tilaukseen pelastuslaitoksilta. Sairaanhoitopiirien uusissa ensihoidon hälytysohjeissa palokuntien ensivastetta ei lähetetä hätätilanteisiin yhtä usein ambulanssin kanssa kuin aikaisemmin. Pyritään säästöihin.

On vaara, että syntyy osaoptimointia kahden organisaation välillä, joiden molempien kustannukset kunnat kuitenkin maksavat. Pitää vaatia kansalaisten kannalta toimivaa kokonaisuutta.

Ensivastejärjestelmän kehitys 2000-luvun alussa lisäsi turvaa hätätilanteisiin maaseudulla. Hätätilanteisiin lukeutuvat muun muassa peruselintoimintojen häiriöt, joissa avun saapumiseen kuluneella ajalla on ratkaiseva osuus hoidon vasteeseen.

Lähin ambulanssi on maaseudulla yleensä kymmenien kilometrien päässä ja usein paikallinen palokunta saavuttaa potilaan nopeammin kuin ambulanssi. Peruselintoimintoja turvaava hoito ja asianmukainen rauhoittelu helpottavat potilaan oloa, kunnes ambulanssi ehtii paikalle.

Ensivasteella on ollut hätätilanteiden hoitoon hyvä peruskoulutus ja vuosittaiset kertauskoulutukset. Tällä osaamisella ensivaste on pystynyt auttamaan monia potilaita hätätilanteessa. Nyt kuitenkin hälytysten väheneminen heikentää vapaaehtoisen palokuntalaisten rutiinia toimia hätätilanteissa. Hyvätkään harjoitukset eivät vastaa toimintaa tositilanteessa, joka poikkeaa yleensä aina harjoitusympäristöstä.

Palo- ja pelastustoimen tehtävät hoidetaan maaseudulla vpk:n tai puolivakinaisen palokunnan toimesta. Molemmissa toimintamalleissa osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja vakinaisesti palkattua henkilöstöä on hyvin vähän.

Palokuntayhdistykset järjestävät myös nuoriso-, nais- ja veteraanitoimintaa sekä hankkivat varoja talkootyöllä.

Vapaaehtoiseen palokuntatoimintaan on vaikea saada nykypäivänä uusia tulijoita ja aktiivisen toiminnan hiipuessa vapaaehtoisen toimijan auttajan liekki sammuu.

Palokuntatoiminnoilla on suuri merkitys maaseudulla, älkäämme ajako alas tätä toimintaa!

Sari Hovila
sh (yamk), kouluttaja
Vpk:n hälytysosaston jäsen
kansanedustajaehdokas (kesk.)

Ahti Weijo
metsänhoitaja, yrittäjä
Pvpk:n hälytysosaston jäsen
kansanedustajaehdokas (kok.)

MARKKU VUORIKARI

Hälytysten väheneminen heikentää vapaaehtoisen palokuntalaisten rutiinia toimia hätätilanteissa. Hyvätkään harjoitukset eivät vastaa toimintaa tositilanteessa, kirjoittajat korostavat.

Kannattavuus

On älyttömyyden huippu kaivaa valokuitua haja-alueille ja maksaa siitä maltaita, kun meillä on langaton verkko. Joka ei pärjää mobiililla, olkoon ilman.

Ei nimimerkkiä

ProAgrialta näennäistä neuvontaa useamman neuvojan taholta... ei mitään apua... tai tietoa kehittämiseen.

Mistä oikeaa apua?

EU-tuet. Tukien arvo on pudonnut 20 v. tasan 50%. Jätetään kaikki tuet hakematta! Vapaudummeko kaikesta byrokratiasta?

Inspehtoori

Niinistön puhe

Meillä on erinomainen presidentti, uudenvuodenpuheensa oli selkeä.

Näin mennään

Politiikka

Sovinnollinen Sipilä, mutta mitä ovat Tiilikainen, Anttila, Pekkarinen, Puumala ym. Epäjohdonmukaista.

Maamikko

Oman edun tavoittelu on vihreiden ideologiaa. Kivihiilen poltto on Helsingin Energian rahasampo, jolla katetaan iso siivu kaupungin menoista vuosittain.

Ei nimimerkkiä

Kuntaverovelvollisilta verotietokone siirtää osan kunnan budjettiin ja osan maakunnan sote-budjettiin. Kunnilla ja maakunnilla omat kuntaveroprosentit.

Ei nimimerkkiä

Maatilan asiat

Mitä/minne viedä kuivaajalta esipuhdistusmoskat jotka taivasalla? Lopettaakko kuivauksetkin?

Lumi päällä

Kyllä. Emäntä ja isäntä molemmilla akateemiset virat. Kuutamolla viljelevät. Hekin ovat aktiiviviljelijöitä.

Ei nimimerkkiä

Kysymyksiä

Voisiko Mela selittää, mihin perustuu työtulon 1,4 prosentin indeksikorotus!

Taasko laskennallista

Mistä linnun talipallot tulee ja onko kukaan koskaan tutkinut niiden koostumusta?

Uskaltaako niitä linnuille syöttää?

Kiitoksia

Kiitokset lomitettaville joululahjoista. Kiva huomata, että joku arvostaa meidän työtä. Onnea alkavalle vuodelle.

Lomittaja

VIERASKOLUMNI

Harhauttajien valtakunta

Niin sanotut korkean tason päättäjät ovat viime aikoina osallistuneet yhteiskunnalliseen keskusteluun. Pankinjohtajien, vuorineuvosten, ministereiden ja pääekonomistien pohdinnat ovat kansalaisten näkökulmasta intohimottomia hukkapäästöjä rakenteellisten uudistusten tarpeesta, kilpailukyvyn katoamisesta ja Euroopan museoitumisesta. Yhteyksiä käytännön elämään ei ole.

Heikennyksiä markkinoidaan uudistuksina. Pintapuhe ja fraasit ovat korvanneet syvähenkisen yhteiskunnallisen keskustelun. Eliitti elää omassa luolassaan ja yrittää tulkita todellisuutta seinille väräjävien varjojen perusteella. Jossakin ulkona ovat kansalaiset ja reaalimaailma.

Korkeilla päättäjillä on optinen harha. He luulevat suojaluolaansa, omaa pienoisyhteiskuntaansa, koko maailmaksi, vaikka suuri yhteiskunta, todellinen maailma on kapean suuaukon ulkopuolella.

Kukaan ei tohdi sanoa: Tulkaa ulos luolastanne, kohdatkaan todellisuus kansalaisten ja pienyritysten tasalta, luopukaa fraaseistanne, uskaltakaa sanoa, mitä te oikeasti tarkoitatte, kun te puhutte rakenneuudistuksistanne ja työelämän joustoistanne. Ansaitkaa arvostuksemme, johtakaa edestä.

Mediassa on edelleen tärkeämpää kuka sanoo kuin mitä sanotaan. Milloinkaan ei nouse uutiseksi, että ministerillä ei taaskaan ollut mitään sanottavaa.

Hiljattain julkistettiin keskiasteen koulutuksen 260 miljoonan euron valtakunnallinen säästötavoite. Tiedotustilaisuudessa opetusministeri Krista Kiuru vakuutti, että säästöt eivät vaikuta oppilaitosverkkoon.

Käytännössä säästöpäätös asettaa kunnat selkä seinää vasten. Pienet oppilaitokset on yhdistettävä suuremmiksi. Kunnat pakotetaan tekemään likainen työ. Ministeri Kiuru vetäytyy vastuusta.

Ministerin väite jättisäästöjen heijastumattomuudesta oppilaitosverkkoon osoittaa ylimpien päättäjien ajautuneen omalle kiertoradalleen. Yhteys todellisuuteen on katkennut.

Käytännössä säästöpäätös tarkoittaa esimerkiksi pienten, hyviä oppimistuloksia saavuttaneiden lukioiden lakkauttamista ja lukiokoulutuksen keskittämistä maakuntakeskusten jättilukioihin, joissa oppilaat ja opettajat eivät opi tuntemaan toisiaan. Oppimisympäristö on rauhaton. Oppilaita ei kyetä käsittelemään yksilöinä. Heidän ongelmiaan ja erityisiä tarpeitaan ei tunnisteta.

Maaseudun ja pikkukaupunkien nuorten sivistystie tulee entistä vaikeammaksi. Asuinpaikan perusteella tapahtuva syrjintä saa uuden vivahteen.

Eri hallinnonalat puuhaavat omiaan. Kukaan ei vastaa yhteiskunnan kokonaisuudesta. Erillisiä hankkeita suolletaan sekavasti. Toisella kädellä supistetaan, toisella annetaan.

Esimerkiksi yliopistojen rahoituskehyksestä vähennetään 50 miljoonaa euroa. Samaan aikaan on Suomen Akatemian kautta käynnistetty tutkimuksen profilointihanke, jossa yliopistot kilpailevat 50 miljoonan rahoituspotista. Kehittämisen ja kannustamisen nimissä yliopistoille annetaan mahdollisuus pysyä omillaan. Ehtona ovat “poisvalinnat” eli jotakin on supistettava, leikattava, ajettava alas.

Suomen alamaisuuden perinne on vahva ja vakaa. Jokaiseen ylemmän tason päätökseen oletetaan sisältyvän salattu viisaus, jonka syvällisyys paljastuu aikanaan.

Kuinka pitkälle on edettävä ennen kuin huomataan, että hyvin valmisteltuja suuria suunnitelmia ei ole, kukaan ei ole miettinyt yksityiskohtia ja vaikutuksia.

Salattua viisautta ei ole. On ainoastaan epävarmuutta, hätiköintiä, löysää luritusta ja paksukalloista arvovallan politiikkaa.

HANNU KATAJAMÄKI
on Vaasan yliopiston aluetieteen professori.

hannu.katajamaki@uva.fi

Langat kerälle ja joulusiivoukseen

Joulusiivous alkoi tänä vuonna varsin apeissa tunnelmissa, kun vanhat kunnon puhelinlaitteet oli siivottava pöydiltä hyödyttöminä pölyä keräämästä. Samalla katkesi kiinteä laajakaistayhteys. Paikallisen puhelinosakeyhtiön osake jäi sentään muistoksi siltä ajalta, jolloin kaikille halukkaille vedettiin linjat.

Sähköyhtiö on uusimassa meille päin suuntautuvaa verkkoaan maakaapelilla, jolloin sähköpylväät jäävät historiaan. Puhelinyhtiö on ollut niissä vuokralla ja vuokrasopimus irtisanottiin. Kaikki kävi melkoisella vauhdilla, muutamassa marraskuisessa viikossa. Huolimatta muun muassa Vauhtia verkkoon -hankkeen linjauksista hallitusohjelmassa.

Paikallisen puhelinyhtiön myyntijohtaja perusteli laajakaistapalvelun irtisanomista huikealla hinnalla uudelle kiinteälle yhteydelle.

Oma lisämauste tulee siitä, että elyn hallinnoiman tien varrelle kaivaminen on luvanvaraista. Lupa alle sadan metrin matkalle rakentamiselle maksaa puhelinyhtiön myyntijohtajan antaman kustannuslaskelman mukaan 410 euroa ja pidemmälle matkalle 1 300 euroa.

Tämä maksu menee kaikilta kaivantoon piuhaansa laittavilta ja kunkin on haettava lupa erikseen.

Tällä hetkellä tämä kuvaamani maakaapelointiprojekti on muuten sananmukaisesti jäissä, kun elyltä odotellaan vielä lupaa maantien alitukseen. Elyn ehtojen tiukennuttua vuodenvaihteessa rakentamisen arvioidaan vähenevän entisestään.

Sähköyhtiönkin asenne tässä askarruttaa. Että on varaa kaivaa mieluummin yksin kuin kaverin kanssa.

Asiakkaan ja naapureiden kiinnostusta kiinteän yhteyden kustannusten jakoon ei missään vaiheessa kartoitettu eikä vaihtoehtoja tarjottu. Onko nyt vain lujasti luotettava langattomiin yhteyksiin? Entä voidaanko ajatella, että jossain vaiheessa yksi ja sama kaapeli käy niin sähkön kuin tiedonkin siirtoon? Vai valokuituosuuskuntako tässä on perustettava?

Kataisen hallitusohjelman mukaan ”hallituskaudella edistetään huippunopean laajakaistan tarjontaa ja käyttöä, jotta Suomi nousee Euroopan johtavaksi laajakaistamaaksi”.

Alkuvuodesta 2013 on ministeri Kiurun perustama työryhmä ollut tarjoamassa vapaa-ajanasunnoillekin vastaavia palveluita ja osuvasti esittänyt laajakaistarakentamisen hallinnollisia menettelyjä kevennettäviksi. Mutta todellisuus on kauniita sanoja karumpaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön ylevänä tavoitteena on, että kaikille vakiasutuksille ja maaseudun yrittäjille saadaan sadan megabitin laajakaistayhteydet vuoden 2015 loppuun mennessä. Valtion, kuntien ja EU:n varoja on luvattu käyttää haja-asutusalueiden nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamiseen noin 130 miljoonaa euroa vuosina 2010-2015. Vuonna 2008 asetettuun tavoitteeseen ei ole ihan päästy, näillä näkymillä jäädään hieman alle puoleen. Mitä tästä tulisi päätellä?

Kiinteä yhteys mainitaan ylivertaiseksi ja toimintavarmaksi. Langattomilla verkoilla saadaan hoidettua aivan peruspalvelut, kuten sähköposti ja pankkipalvelut. Liikkuvien langattomien yhteyksien heikkoudeksi nähdään muun muassa se, että ne eivät riitä tulevaisuuden tiedonsiirtoon. Tällä hetkellä tiedonsiirron määrä mobiiliverkoissa kasvaa merkittävästi, joten ne ovat jo nyt tukkoiset ja huonommiksi muuttuvat.

Euroopan komissiokin julkaisi syyskuussa oppaan laajakaistainvestoinneista ja joulun alla TEM:n selvitysmies Perttu Vartiainen vielä perää muun muassa selvitystä Laajakaista kaikille -hankkeesta, ettei resursseja hukattaisi. Aihe on siis varsin ajankohtainen.

Ylöjärven kaupunginvaltuusto saa pian siunattavakseen kaupungin valmiussuunnitelman. Lujasti siinäkin luotetaan langattomiin yhteyksiin, sillä kaupungin kriisinaikaisen toiminnan ylläpitämiseen ei ole kirjattu ainuttakaan kiinteän yhteyden puhelinnumeroa.

Kiinteiden, tai ainakin toimivien, yhteyksien puolesta

Minna Sarvijärvi
kansanedustajaehdokas (kesk.)
Ylöjärvi

Kaupallisuus pelasti monien joulun

Viime aikoina poliitikot ovat yllyttäneet kansalaisia kuluttamaan enemmän ja mieluiten hankkimalla kotimaisia tuotteita, jotta työpaikat säilyisivät Suomessa. Toisaalta myös kulutusjuhlia paheksuvia kannanottoja on saanut joulun tienoilla kuulla ja lukea. Kaupallinen joulu ja aidon joulunsanoman ympärille keskittyvä juhla on nähty lähes poikkeuksetta vastakohtina toisilleen.

Mutta kuinka monen joulu meni todella pilalle sen tähden, että pienten kivijalkaliikkeiden ja suurten markettien hyllyt notkuivat joulun alla kaikkea mahdollista ostettavaa välttämättömimmästä tuotteesta tarpeettomaan rihkamaan saakka? On väärin syyllistää liikeväkeä siitä, että se meidän asiakkaiden tarpeitamme ja kulutustottumuksiamme noudattaen tilaa tuotteita myymälöihinsä.

Jouluvilinässä ostoskärriin tavaroitaan kahmineen asiakkaan kriittinen puhe kaupallisesta joulusta on mitä suurinta farisealaisuutta. Kenenkään ei ole ollut taaskaan pakko tuhlata yhtään ylimääräistä euroa tarpeettomien hyödykkeiden hankkimiseksi. Meidän tulisi kyllä olla kiitollisia, että jälleen tänä jouluna saatoimme omien valintojemme ja mahdollisuuksiemme mukaisesti hankkia niitä elintarvikkeita ja muita tuotteita, joita liikkeissä oli tarjolla.

Joulu on monille ollut taas kiireistä aikaa. Ja erityisen kiireistä juuri meitä asiakkaita palvelleelle liikeväelle sekä maatilayrittäjille, jotka välittävät omia tuotteitaan kauppoihin ja yksityisasiakkailleen. Monesti kauppiaat itsekin tekevät pitkää ja raskasta päivää.

Tavaran kuljetuksesta vastaava logistiikka on huolehtinut tuotteet yöllä kauppoihin. Samanaikaisesti kun ”soihdut sammuu ja kaikki väki nukkuu” on leipomoissa jo aherrettu pitkään, jotta olisimme saaneet nauttia tuoreet joulutortut aamulla kahvikupposen kera. Kaupallisuus on siten antanut leipää tuhansille liike-elämän parissa ahertaneille.

Emme elä enää luontaistaloudessa, jolloin lähes kaikki tarvittavat hyödykkeet osattiin valmistaa itse. Nykyinen kiireinen elämäntapa – vaikka joidenkin harvojen taidot riittäisivätkin – ei tekisi sellaista mahdolliseksi.

Mielestäni kaupallisuus oikeassa mielessä ymmärrettynä ei pilannut alkuperäisen joulun sisältöä, vaan osaltaan teki mahdolliseksi meille sen viettämisen. Siten saatoimme varata aikaa henkilökohtaista hiljentymistä varten aidon joulun sanoman äärelle. Aikaa oli käytettävissä myös kirkoissa ja seurakunnissa pidettyihin joulunajan monipuolisiin musiikki- sekä julistustilaisuuksiin.

Juhani Happonen
opettaja-toimittaja
Kuopio

Kaikkien maksut eivät alene

Mhy:n vuosimaksut siirtyvät vuodenvaihteessa verottajalta yhdistysten kontolle.

Julkisuudessa – tässäkin lehdessä – on aika yksiselitteisesti kerrottu, että mhy-maksut pysyvät joko ennallaan tai laskevat. Näinhän ei käytännössä ole kuin korkeintaan ehkä ”keskimääräisesti”.

Niiden yhdistysten kohdalla, jotka ovat siirtyneet tasamaksuun hehtaarikohtaisen maksun määräytymisen sijaan, maksut nousevat pienemmillä metsätiloilla roimasti.

Tasamaksuun siirtyneitä yhdistyksiä kerrotaan olevan MT:n kyselyyn vastanneista 58:sta yhdistyksestä kuusi. Suurin osa yhdistyksistä käyttää edelleen maksuperusteena verottajan metsähehtaareihin perustuvaa maksua.

Joillekin, kuten vaikkapa kymmenen hehtaarin metsän omistajalle, varsinkin ellei ole myytävää puustoa vuosiin tai vuosikymmeniin, tasamaksuun perustuva maksu voi olla jo rahallinen kysymys. Monille myös periaatteellinen oikeudenmukaisuuskysymys.

Mikäli mhy:n palvelut säilyvät edelleen pääosin maksuttomina, tarkoittaa uudistus sitä, että pienmetsänomistajat maksavat suurempien pinta-alojen omistajien kustannuksia, koska isompien metsätilojen omistajat käyttävät mhy:n palveluja yleensä huomattavan paljon enemmän.

Siis kymmenen, sadan tai useamman sadan metsähehtaarin omistajat maksavat maksua saman verran. Täällä Pohjois-Savon alueella tuo maksu on 95 euroa tilaa kohti hehtaareista riippumatta.

28 hehtaarin tilalla nousua entiseen verrattuna on 20 euroa (entinen 75 euroa) ja sitä pienemmillä nousu kertautuu moninkertaiseksi. Eli tasamaksuun perustuva korotus voi pahimmillaan olla kymmeniä prosentteja. Joten on väärin tiedottaa, että maksu laskee tai pysyy ennallaan.

Harvainvaltaistuneella maaseudulla ei olisi varaa kasvattaa eriarvoistamista. Oikeudenmukaisuusfilosofiaa kysytään. Jää pohdittavaksi, säilyttääkö mhy jäsenyytensä vai eroaako.

Arvi Pöyhönen
pienmetsänomistaja
MTK:n jäsen
Suonenjoki

Lukijalta-osasto

■ Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
■ Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*.

VERKOSSA SANOTTUA

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi* tai *maaseuduntulevaisuus.fi*

Navetan avoimet ovet

MT kertoi, ettei lukitsematon ovi oikeuta hiippailemaan navettaan. Salakuvaaja syyllistyy julkisrauhan rikkomiseen.

Peikko ihmetteli, miksi päivänselvää asiaa pitää painottaa. ”Ainakin meillä, täällä taajamamerkin paremmalla puolella se on itsestäänselvyys.”

Hänen mielestään tuotantorakennusten pitäisi kuulua kotirauhan piiriin. ”Tässä on merkittävä epäkohta, vaikka harva navetassa tai kuivurissa asuukaan. Etujärjestö töihin, tämä seikka vaikuttaa Salpausselän pohjoispuolellakin.”

”Nyky-yhteiskunnassa on vallalla sellainen ihmeellinen järjenvastainen käsitys, että jos joku varastaa jotain, niin se on omaisuuden haltijan vika, koska hän on jättänyt omaisuuttaan siten että sen voi varastaa. Samoin on näiden tunkeutumisten laita, karrikoidusti vakuutusyhtiöt ja lainvalvojat sanovat lähitulevaisuudessa että mitäs teit sen oven tai ikkunan !”

JoVain toivoi isänmaallista omaisuuden ja koskemattomuuden kunnioitusta. ”Sitten kun tuon tapaisia asioita puidaan oikeudessa olisi tuomarien asenne ankarana noille toisten nurkissa hiippaajille, kun siellä myös liikkuvat nämä jotka eivät muista kenen omaisuutta mikin tavara on.”

”Asiavirheet korjattuna” arveli, että tämäkin ongelma poistuisi, kun päästäisiin eroon todellisuutta vääristelevistä ja asiaa tuntemattomista eläinaktivisteista.

”Suurimmat ongelmat aiheutuvat aktivistien levittämästä propagandasta, joka on ahdasmielistä huuhaata, joiden tarkoituksena on vain lopettaa lihansyönti koko maasta. Todelliset syylliset eläinten mahdollisesti heikkoihin oloihin ovat itse eläinaktivistit, jotka väkisin yrittävät viedä loputkin eläimiin sijoitettavat vähäiset roposet tilallisilta lihajalosteiden ja maidon kuluttamisen vähentämiseen tähtäävällä touhuillaan.”

”Siinä voi miettiä pippuripihviä nautiskellessa, että mihin se juuri maksamani 35 euroa jakautuu. Vinkiksi, että se tuottaja sai siitä lihan palasesta ehkä euron tai kaksi, riippuen pihvin painosta.”

Jonsgu oli samoilla linjoilla, mitä ahneuteen tulee. ”Ei taida se ahne olla tuottaja vaan kauppias tai jälleenmyyjä. Sian lihasta ei taida paljoa käteen jäädä, kun miinustetaan kulut. Eikä paljoa viljelijää auta, jos navetassa käydään ottamassa lavastettuja tai muokattuja kuvia.”

”Metsämies maalta” laajensi keskustelun aseisiin. ”Outoa on tämän päivän asenne kun aseet on lain pakottamana pidettävä lukollisessa kaapissa tai muutoin välittömästi ampumakelvottomana. Aseenomistaja saa rangaistuksen jos taloon murtautuja vie aseen vaatekomerosta. Kotirauha ei turvaa aseenomistajia.”

MT